

FORSVARSBYGG

20 **25**

Bærekraftsrapport

Eiendom, bygg og anlegg til forsvaret
av Norge i fred, krise og krig.

Bærekraft

Bygger tillit og forsvarsvilje i samfunnet

Forsvarssektoren må være omstillingsdyktig og fremtidsrettet. Derfor skal bærekraft være en integrert del av vår kultur-, kompetanse-, plan-, og virksomhetsutvikling, og et kriterium i alle anskaffelser og investeringsbeslutninger.

Vi skal redusere klimagassutslipp, bevare miljø og natur, og tilpasse oss klimaendringene – samtidig som vi opprettholder og styrker forsvarsevnen.

Vi skal fremme menneskerettigheter, sikre gode arbeidsforhold, og motvirke korrupsjon. Dette styrker samtidig forutsigbarhet og beredskap, og bidrar til en forsvarssektor som oppfyller FNs bærekraftsmål.

Forsvarsbyggs virksomhetsstrategi

Forsidebilde

BASE PÅ AKKASÆTER

Akkasæter er bygget med fleksible løsninger, høy forsyningsikkerhet og strenge krav til leverandøroppfølging med blant annet Svanemerkede bygg.

Forord

Vår samtid preges av klimaendringer, teknologisk utvikling og et mer sammensatt trusselbilde med geopolitisk ustabilitet. Dette gjør det viktig å stå sammen for en bærekraftig forsvarsevne.

Forsvarssektoren utøver betydelig påvirkning gjennom vår innkjøpskraft, arbeidsgiverrolle, eiendomsaktivitet og forskning. Med dette samfunnsoppdraget følger et viktig ansvar for alle dimensjoner av bærekraft i militære operasjoner, personellforvaltning, anskaffelser og samhandling med lokalsamfunn og omverden. Hvordan forsvarssektoren følger opp dette ansvaret er beskrevet i en felles bærekraftstrategi som nylig er utgitt.

Forsvarsbygg utarbeidet i 2025 en ny virksomhetsstrategi. Her definerer vi tre satsingsområder som forsterker og utfyller hverandre: Beredskap, bærekraft og digital transformasjon. Samspillet mellom disse skal sikre at vi utvikler fremtidens forsvarsinfrastruktur, som er robust, grønn og datadrevet.

I år leverer vi vår første bærekraftsrapport. Den omhandler alle bærekraftsområdene – klima og miljø, sosiale forhold og ansvarlig virksomhetsstyring (ESG). Selv om vi har jobbet med disse temaene lenge, er det viktig å synliggjøre en samlet innsats. I rapporten beskriver vi våre målsetninger for bærekraft og hvordan vår bærekraftsprestasjon har vært gjennom året. Målet vårt er klart: Gjennom bærekraftarbeidet bygger vi tillit og forsvarsvilje i samfunnet.

God lesning!

Camilla Mathiesen
direktør Forsvarsbygg (konst.)

Bærekraft som satsingsområde	2
Forord	3

1

Forsvarsbygg og bærekraft	5
Vårt samfunnsoppdrag	6
Våre vesentlige bærekraftsområder	6
Vi har ni innsatsområder	7
Målbildet vårt	8
Virksomhetsstyring	8
Virksomhetsutvikling	8
Våre interesser og samarbeid	9
Forskning, utvikling og innovasjon	10

2

Bærekraftsprestasjon	11
E1: Energiforbruk og direkte utslipp	12
E2: Miljøpåvirkning og et giftfritt miljø	15
E3: Naturmangfold og kulturhistoriske verdier	17
E4: Sirkulær økonomi og bærekraftige anskaffelser	19
E5: Klimatilpasning	21
S1: Egen ansattstyrke	23
S2: Arbeidstakere i verdikjeden	26
S3: Berørte lokalsamfunn	28
G1: Ansvarlig forvaltning	30

3

Fokus fremover	32
Klima og miljø (E)	33
Sosiale forhold (S)	34
Ansvarlig virksomhetsstyring (G)	35

1

KAPITTEL 1

Forsvarsbygg og bærekraft

Vårt samfunnsoppdrag

Eiendom, bygg og anlegg er en sentral innsatsfaktor for forsvaret av Norge. Vår jobb er å etablere, opprettholde og gjenopprette forsvarssektorens eiendom, bygg og anlegg i fred, krise og krig. Vi bidrar til operativ kampkraft i forsvarssektoren ved at Forsvaret og øvrige etater i forsvarssektoren har eiendom, bygg og anlegg som er løpende tilpasset deres behov. Vi samhandler med Rådet for bygg- og anleggsberedskap, og andre aktører i totalforsvaret, for å utvikle beredskaps- og totalforsvarsevnen. Vi legger også til rette for trening og mottak av allierte forsterkninger.

Forsvarsbygg er en beredskapsorganisasjon, tett integrert med øvrige etater i forsvarssektoren. Vi trener og øver med Forsvaret slik at vi har beredskap for å levere funksjonelle eiendommer, bygg og anlegg også i krise og krig.

Våre vesentlige bærekraftsområder

EUs bærekraftsdirektiv, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), pålegger større selskaper å rapportere på bærekraft med en dobbel vesentlighetsanalyse (DVA) som grunnlag for å identifisere relevante bærekrafttemaer. Forsvarsbygg er som statlig etat ikke underlagt CSRD, men er pålagt av Forsvarsdepartementet å integrere og operasjonalisere FNs bærekraftsmål i egne virksomhetsplaner basert på risiko og vesentlighet. På lik linje med de andre etatene har vi derfor gjennomført en DVA. Formålet var å forstå hvordan forsvarssektoren påvirker omgivelsene og hvordan omgivelsene påvirker oss.

Analysen viser at Forsvarsbygg har vesentlige temaer innen alle bærekraftsområdene. Vi har et sterkt miljøfokus, likt resten av bygg- og anleggsbransjen, med vekt på klima, naturmangfold og sirkulær økonomi. Samtidig har vi et utvidet sektoransvar innenfor energieffektivisering, kulturminner og forebygging av forurensning på vegne av Forsvaret. Blant interessentene våre er det en forventning om at Forsvarsbygg følger opp sine ambisjoner med konkrete handlinger og tenker langsiktig og innovativt. Her fremheves spesielt Forsvarsbyggs rolle i lokal næringsutvikling og samarbeid om bærekraftige løsninger og kompetanseutvikling.

Samtidig som vi skal vektlegge å gi egne ansatte gode rammevilkår for relevant og fremtidsrettet kompetanse viser analysen at ivaretagelse av menneske- og

arbeidstakerrettigheter i leverandørkjedene har høy vesentlighet. Forsvarsbyggs rolle som offentlig oppdragsgiver innen såkalte høyrisikobrancher innebærer en forpliktelse til å forebygge og avdekke arbeidslivskriminalitet og useriøs virksomhet. Det ligger en klar forventning om at Forsvarsbygg bidrar til at konkurranse i leverandørmarkedet skjer på rettferdige vilkår og at vi sikrer ansvarlighet og seriøsitet i leverandørkjedene. På denne måten støtter vi opp under et velfungerende totalforsvar som ivaretar nasjonal beredskap.

Innenfor dimensjonen ansvarlig virksomhetsstyring, viser analysen at organisasjonskultur og styring, forvaltning av leverandørforhold og innsats mot korrupsjon og andre misligheter har høy vesentlighet. Interessentanalysene tilsier at samfunnet forventer måloppnåelse ut over ren etterlevelse av regelverk, fordi forsvarssektoren forvalter en betydelig andel av statsbudsjettet og av fellesskapets ressurser.

Basert på analysen er det satt sammen et rapporteringsbilde for bærekraft med ni innsatsområder. Disse dekker de vesentlige temaene som ble identifisert i analysen og samsvarer med forsvarssektorens innsatsområder for bærekraft.

Vi har ni innsatsområder

Målbildet vårt

Forsvarsbyggs virksomhetsstrategi og sektorens bærekraftstrategi har konkrete mål for en rekke bærekraftstemaer basert på krav fra lover og forskrifter, føringer fra Forsvarsdepartementet og fra forsvarssektorens etatssjefer. I rapporten er det satt sammen et målbilde støttet av en rekke prestasjonsindikatorer som er brukt for å definere Forsvarsbyggs bærekraftsprestasjon i 2025. Forsvarsbyggs toppledelse vil i 2026 evaluere målene. Gjennomgangen vil også dekke kravene i miljøstandarden ISO4001.

Virksomhetsstyring

Oppfølging av bærekraft er et linjeansvar i Forsvarsbygg. Dette betyr at oppfølging og styring er delegert i organisasjonen med Forsvarsbyggs toppledelse som øverst ansvarlig. Samtidig er fagfeltet omfattende og ansvaret fordelt mellom avdelingene. Forsvarsbygg har opprettet et bærekraftsråd for å koordinere bærekraftsarbeidet på tvers av avdelingsstrukturen. Rådet har faste oppgaver som budsjettinnspill, aktivitetsoppfølging og bærekraftsrapportering og ansvar for å utvikle organisasjonen, blant annet gjennom å utarbeide og revidere strategier og handlingsplaner.

Virksomhetsutvikling

I 2025 har Forsvarsbygg hatt spesielt fokus på å utvikle en effektiv metodikk for måling av prestasjon og mer effektiv styring og ledelse innenfor bærekraftsområdet. Det er også gjennomført konkrete utviklingsoppdrag for å styrke innsatsen.

Eksempler på dette er:

- fortsatt etablering av energimåling på byggnivå
- revisjon og oppfølging av forsvarssektorens handlingsplan for klima og miljø for 2025
- utarbeidelse av en felles bærekraftstrategi for forsvarssektoren i samarbeid med øvrige etater
- prosessorientert virksomheten med utarbeidelse av kjerneprosesser og støtteprosesser

Våre interessenter og samarbeid

Forsvarsbygg har flere samarbeidsavtaler, prosjekter og forpliktelser innenfor bærekraft. Dette er noen av de mest sentrale:

Direktoratsgrupper for ulike miljøtema: Deltakelsen har gitt god innsikt i hva som rører seg i miljøsektoren. Forsvarsbygg representerer forsvarssektoren, på oppdrag fra Forsvarsdepartementet.

Nordic Baltic Defence Estates (NBDE): Forsvarsbygg deltar i arbeidsgruppene miljø og energi. Dette gir god deling av informasjon innenfor forsvarsspesifikke områder.

European Defence Agency i EU: Forsvarsbygg representerer forsvarssektoren innenfor energi og miljø.

Seriøsitetsforum for offentlige byggherrer: Forsvarsbygg deltar i forumet, som er en del av arbeidet under regjeringens handlingsplan mot arbeidslivskriminalitet.

Fair Play Bygg: Forsvarsbygg er støttemedlem i Fair Play Bygg, som blant annet videreformidler konkret informasjon om useriøse aktører og potensielt kritikkverdige forhold i våre leverandørkjeder.

Etisk handel: Forsvarsbygg samarbeider med Etisk handel Norge, leverandører og andre oppdragsgivere for ivaretagelse av menneskerettigheter i leverandørkjedene våre.

Forskning, utvikling og innovasjon

Forsvarsbygg har i 2025 videreført en aktiv satsing på forskning og utvikling (FoU), som et viktig virkemiddel for å styrke operativ støtte, bærekraft og langsiktig utvikling av eiendom, bygg og anlegg. Arbeidet har vært tett koblet til langtidsplanen og forsvarssektorens klima- og miljøstrategi, med vekt på innovasjon og samarbeid på tvers av sektor, akademia og industri.

Innen klima, energi og miljø har Forsvarsbygg blant annet videreført samarbeidet med Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) om undervisning og veiledning av mastergrads- og doktorgradsarbeid.

Vi er brukerpartner i flere langsiktige nasjonale forskningsentre, som FME Solar innenfor energi og SFI EarthresQue, som omhandler bærekraftig massehåndtering. Vi har energisikkerhetsprosjekter støttet av ENOVA og er også ansvarlig for brukerkontakt i SENTINEL, et nytt stort europeisk EDF-prosjektet for energisikkerhet og fornybar energi i forsvaret. I tillegg er et nytt internt prosjekt igangsatt for perioden 2025–2027, som støtter sektorens klima- og miljøstrategi innenfor energi, forurensning og naturmiljø. Forsvarsbygg har også hatt FoU-prosjekter innen støy fra Forsvarets anlegg og rensing av forurenset vann i skyte- og øvingsfelt.

MAKS MOBIL KRAFTPAKKE PÅ ØRLAND

Testing av mobile og hybride energisystemer med sol-vind-energi-lager som skal gi økt forsyningsikkerhet og redusert miljøavtrykk.

2

KAPITTEL 2

Bærekrafts- prestasjon

MÅL

Klimagassutslipp fra operativ virksomhet er redusert med 20 prosent innen 2030.

Innen 2030 skal innkjøpt energi være redusert med 30 prosent, og 10 prosent av energien skal være egenprodusert.

Indikator	Mål	Resultat
Andelen administrative nullutslippskjøretøy	30 %	17 %
Andel byggeprosjekter med klimagassutslipp fra materialbruk lavere enn referanse	50 %	59 %
Andel nybygg/rehab. prosjekt med energibruk lavere enn TEK17	60 %	77 %
Redusert energiforbruk (innkjøpt energi målt mot 2020)	15 %	2.77 %
Andelen egenprodusert strøm	1 %	0.05 %

Direkte klimagassutslipp

Forsvarsbygg har begrensede direkte klimagassutslipp, men vi har en målsetning om å bruke nullutslippskjøretøy, så langt dette er mulig av beredskapshensyn. I 2025 hadde Forsvarsbygg en andel av nullutslippskjøretøy på 17 prosent, eksklusive hybrider. Dette er en økning på to prosent fra 2024.

Bruk av fornybare oppvarmingsløsninger under øvelser er en målsetting for forsvarssektoren. Under vinterøvelsen Joint Viking 2025 testet Forsvarsbygg ulike oppvarmingsløsninger for forlegningstelt. Varmepumpeteknologi ga samlet best resultat. Vi vil fortsette med testing og gjøre en endelig evaluering i 2026. Vi er også i gang med å teste et konsept for utslippsfri byggeplass gjennom pilotprosjekter på Terningmoen og Linderud leir.

Indirekte utslipp

Forsvarssektorens største påvirkning på klima og miljø er indirekte. Påvirkningen skjer i stor grad fra produksjon og leveranser av varer og tjenester som sektoren kjøper inn og bruker. Vi måler de indirekte utslippene gjennom styringsparametere på klimagassutslipp fra materialbruk i byggeprosjekter. 59 prosent av byggeprosjektene våre har klimagassutslipp fra materialbruk som er lavere enn referanseverdien. Vi har likevel et forbedringspotensiale i deler av porteføljen. Forsvarssektorens totale klimagassutslipp presenteres samlet i forsvarssektorens miljø- og klimaregnskap, som utarbeides av Forsvarets forskningsinstitutt.

Energiforbruk

Forsvarsbygg jobber med å redusere energiforbruket med energiledelse i eksisterende bygg og ved å bygge nytt og rehabilitere bygg til nesten nullenergibygg, i henhold til EUs taksonomi. Samlet sett har vi høy etterlevelse av energikravene: Andelen nybygg og rehabiliteringsprosjekt med energibruk lavere enn forskriftskrav er på 77 prosent.

Forsvarsbygg arbeider også med energiledelse for å optimalisere driften av Forsvarets eiendommer, bygg og anlegg. Samlet energiforbruk var i 2025 på 610 GWh, tilsvarende 210 kWh/m². Dette er en reduksjon på 17,3 GWh, 2,77 prosent, sammenlignet med referanseåret 2020. Da var energiforbruket 627,3 GWh, tilsvarende 221 kWh/m².

Reduksjonen i energiforbruk gir en beregnet kostnadsbesparelse på 26 millioner kroner, basert på en energipris på 150 øre/kWh inkludert merverdiavgift og nettleie. Akkumulert energibesparelse i perioden 2020–2025 utgjør 89,1 GWh, som tilsvarer en samlet beregnet kostnadsbesparelse på 133,7 millioner kroner. Besparelsene er i hovedsak et resultat av energiltak gjennomført i perioden 2021–2025, kombinert med videre energioptimalisering av driften.

Egenprodusert energi

Forsvarsbygg er i en tidlig fase når det gjelder lokal produksjon av fornybar energi. Andelen egenprodusert solstrøm i forsvarssektoren utgjorde i 2025 om lag 0,05 prosent av samlet energibruk. Solstrøm inngår i nybygg og investeringsprosjekter der dette er vurdert som teknisk mulig og økonomisk lønnsomt. Enkelte prosjekter er

ferdigstilt, eller under gjennomføring, og større anlegg er under planlegging. Lokal produksjon og lagring av fornybar energi skal bidra til redusert kjøp av energi over nett, styrket forsyningssikkerhet og økt robusthet ved nettutfall. I tillegg skal det gi grunnlag for å teste og utvikle løsninger for effektstyring og fleksibilitet i samspill med distribusjonsnettet.

Forsvarsbygg planlegger å etablere en solpark ved Sessvollmoen leir i 2026 med en installert effekt på 1 270 kWp og tilhørende batterilagring på 2 MWh.

JEVNERE TEMPERATUR OG LAVERE ENERGIFORBRUK

Montering av saktegående takvifter, styrt via byggautomasjon ut fra temperaturer, i verkstedlokale på Rena Leir.

Et enkelt tiltak som reduserer energiforbruk og gir jevnere temperatur og mer fornøyde brukere.

E2

Miljøpåvirkning og et giftfritt miljø

MÅL

Vi har nullvisjon for akutte utslipp, og har system og rutiner for å erstatte og fase ut stoffer oppført på den norske prioritetslisten, og REACH restriksjonslister.

Indikator	Mål	Resultat
Andel overskridelser tungmetaller i kontrollpunkt i skyte- og øvingsfelt	0 %	16 %
Antall miljøhendelser i kategorien miljøskade med høy og middels alvorlighetsgrad	0	7

Forsvarsbygg forvalter store arealer der øvingsaktivitet setter spor. Vi skal unngå akutte utslipp og forurensning, samt ivareta eksterne krav fra myndigheter og sektorinterne føringer for miljøstyring. Vår viktigste jobb er å hindre miljøhendelser, men når uhellet først er ute skal vi rette opp.

Viktige oppfølgingstema i 2025 har vært:

Miljørisikovurderinger: Forsvarsbygg utfører miljørisikovurderinger, med bakgrunn i krav i utslippstillatelser, forurensningsforskriften og internkontrollforskriften. I 2025 har vi gjennomført miljørisikovurderinger ved tre anlegg (flystasjoner og tankanlegg) og fire skyte- og øvingsfelt. Basert på resultatene fra risikovurderingene har vi utarbeidet handlingsplaner med risikoreduserende tiltak.

Å dokumentere og overvåke vannkvalitet: En del av internkontrollarbeidet vårt består av å dokumentere og overvåke vannkvaliteten i bekker, elver, innsjøer og

sjøområder på arealene Forsvaret bruker. I 2025 hentet vi inn og analyserte om lag 700 vannprøver. Kvaliteten opp mot tungmetallene bly, kobber og sink lå for de aller fleste innenfor kravene i vannforskriften. Det var overskridelser i 16 prosent av punktene som følges opp spesielt.

Miljøhendelser: I Forsvarsbyggs avvikssystem ble det meldt inn syv miljøhendelser med kategori høy eller middels alvorlighetsgrad i 2025.

Myndighetskontakt: Det har vært tilsyn fra miljømyndighetene på fire lokasjoner i 2025. Det ble avdekket fire alvorlige avvik og 13 andre avvik ved tilsyn. Forsvarsbygg ble politianmeldt for brudd på verneforskriften etter å ha etterlatt en lense i Kjerkvatnet naturreservat. Forsvarsbygg har ryddet opp etter hendelsen, men saken er ikke ferdigbehandlet hos politiet.

Støykartlegginger: Forsvarsbygg gjennomfører støykartlegginger fra skytebaner slik at kommunene kan ivareta støyhensyn i arealplanleggingen. I 2025 kartla vi syv skyte- og øvingsfelt.

Redusere PFAS-utlekking: Å redusere PFAS-utlekking, en miljøgift tidligere brukt i brannskum, er et av de viktigste satsningsområdene i miljøarbeidet vårt. I 2025 ble det utført tiltak på Kjeller. Arbeidet med rensing av PFAS-holdig vann fra Rygge flystasjon ble besluttet opprettholdt og vil fortsette utover 2026.

E3
Naturmangfold og kulturhistoriske verdier

MÅL

Vi utvikler, forvalter og bruker arealene våre slik at vi oppnår operativ evne, samtidig som vi ivaretar naturmangfold og kulturhistoriske verdier.

Indikator	Mål	Resultat
Andel byggeprosjekt med nøytralt eller positivt arealregnskap	25 %	25 %
Andel festninger og leir der det har blitt utført tiltak for å øke biologisk mangfold	80 %	66 %
Istandsette vernede inventarer med dårligst tilstand (ATG 3) til ordinært vedlikeholdsnivå	3 stk	2 stk

Naturmangfold

Robuste økosystemer og variert naturmangfold er bedre i stand til å håndtere forurensning og ekstremvær og opprettholder livsviktige prosesser som ren luft, rent vann og matproduksjon. Arealendringer er den største påvirkningen på naturmangfold. Forsvarsbygg jobber systematisk for å kartlegge, bevare og restaurere naturen i Forsvarets områder, slik at militær aktivitet kan skje med minst mulig miljøpåvirkning.

I 2025 har vi kartlagt naturmangfold på 13 lokaliteter for å sikre at utvikling og forvaltning gjøres med best mulig kunnskapsgrunnlag. Det er et mål å redusere inngrep i natur, og prioritere bruk av grå arealer til byggeprosjekter. 25 prosent av byggeprosjektene som ble overlevert i 2025 rapporterte et nøytralt eller positivt arealregnskap.

I 2025 ble det gjort tiltak for å øke biologisk mangfold på alle festningene og i litt over 50 prosent av leirene. Prosjektene skal gi kunnskap og opplæring for rekrutter og besøkende om naturmiljø i tillegg til at naturverdien økes.

Forsvarsbygg har gjennomført tiltak mot fremmede arter flere steder i landet. På Andøya ble naturrestaureringen av Skarsteindalen skyte- og øvingsfelt ferdigstilt.

Kulturhistorisk eiendom

Forsvarsbygg arbeider kontinuerlig med nødvendig tilpasning og oppgradering av kulturhistorisk eiendom, slik at kulturminneverdi og god funksjonalitet opprettholdes. Det er stadfestet til dels kritisk tilstandsgrad på deler av porteføljen. Dette gjelder i hovedsak festningsmurer og bygninger som ikke er i bruk.

I 2025 har Forsvarsbygg utbedret kaier og murer på Oscarsborg festning. De er løftet fra dårlig tilstand til ordinært vedlikeholds nivå. Forsvarsbygg har satt i stand totalt åtte av 61 vernede inventar med kritisk tilstand i perioden 2021–2025. Øvrig istandsetting av kulturhistorisk eiendom, bygg og anlegg i 2025 gjelder blant annet murer og porter i Fredrikstad og på Kristiansten festning, bygninger på Akershus festning og sikring av grensefestninger. Når det gjelder ny bruk og tilrettelegging for åpne festninger er det gjennomført prosjekter på Hegra festning, Fredriksvern og Karljohansvern, og utarbeidet forprosjekt og mulighetsstudier for flere prosjekter på Værnes og Fredriksten festning.

E4

Sirkulær økonomi og bærekraftige anskaffelser

MÅL

Vi stiller krav som reduserer klima- og miljøpåvirkning og som fremmer sirkulære løsninger i hele verdikjeden i alle anskaffelser.

Indikator	Mål	Resultat
Sorteringsgrad avfall utbyggingsprosjekter	80 %	82 %
Sorteringsgrad avfall næringsavfall	65 %	65 %
Andelen anskaffelser med miljøkrav utover lov og forskrift	75 %	61 %
Andel byggeprosjekter med nøytralt eller positivt masseregnskap	50 %	35 %

Forsvarsbygg arbeider systematisk med å redusere avfall og øke sorteringsgrad i bygge- og anleggsprosjektene våre. Den totale mengden avfall fra utbyggingsprosjekter i 2025 var 7224 tonn, hvorav 5954 tonn ble sortert. Dette gir en sorteringsgrad på 82 prosent og er over måltallet. I 2025 produserte forsvarssektoren 18234 tonn med næringsavfall, en økning på cirka 1200 tonn fra 2024. Sorteringsgraden ligger på 65 prosent som året før.

Forsvarsbygg har et mål om å gjenbruke mest mulig av masser i byggeprosjekter. I 2025 hadde 35 prosent av overleverte prosjekter nøytralt eller positivt masseregnskap. Dette er under målsetningen vår. Hovedårsaken til den lave andelen gjenbruk skyldes manglende data. Forsvarsbygg vil jobbe med å øke datakvaliteten i 2026.

Forsvarsbygg kjøpte varer og tjenester for 12,65 milliarder kroner i 2025 og gjennomførte 538 nye konkurranser. Omtrent 80 prosent av konkurransene ble

NYTT LIV TIL HISTORISKE BYGG

Flytting av i alt 26 verneverdige hus ut av rød støysone ved Ørland flystasjon for etablering av et nytt boligområde Vipetangen i Brekstad sentrum. Et bærekraftig prosjekt med sirkulære løsninger, lokal forankring og innovativ arbeidsprosess.

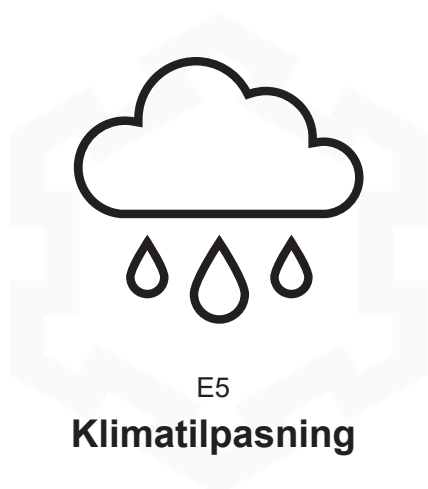
gjennomført etter forskrift om offentlig anskaffelser, hvor hovedregelen er at miljø skal vektes 30 prosent eller at valgte krav gir bedre klima- og miljøeffekt.

40 prosent av konkurransene kunngjort etter forskrift for offentlige anskaffelser benyttet tildelingskriterium på miljø. 30 prosent hadde miljøoppfølgingsplan eller andre miljøkrav. Resterende anskaffelser ble vurdert å ha liten eller ingen miljøpåvirkning.

Bruk av tildelingskriterier har bidratt til økt bruk av nullutslippsteknologi i anleggsprosjekter, reduserte avstander for frakt av masser og betydelige utslippskutt knyttet til materialer. I enkelte prosjekter var utslippskuttet opp til 70 prosent.

I 2025 gjennomførte Forsvarsbygg flere tiltak med fokus på sirkulære løsninger. Blant annet flyttet vi 26 vernede bygninger fra rød støysone på Ørland til den nye bydelen Vipetangen på Brekstad. Vi etablerte også en rammeavtale som legger til rette for sirkulær bruk av brannsløkningsapparater.

Forsvarsbygg er følgepartner i Trøndelag fylkeskommunes prosjekt *Digital plattform* for ombruk av byggematerialer (DIPLOM). Plattformen tas i bruk i pilotprosjekter i 2026 for å øke ombruk av materialer og fremme sirkulære løsninger.

MÅL

Vurdering av klima- og naturrisiko gjennomføres i alle prosjekter.

Indikator	Mål	Resultat
Antall leirplaner der klimahensyn er vurdert	70 %	38 %
Antall reguleringsplaner som har ROS-analyser med vurderinger av farer som følge av klimaendringer.	70 %	21 %

Klimaendringer forsterker ekstremvær som flom, havnivåendringer, skred, tørke og branner og omtales ofte som en trusselmultiplikator. Klimaendringer kan skade baser, bygninger, havneanlegg, øvingsområder og kritisk infrastruktur og dermed påvirke operativ evne, vedlikeholdskostnader og sikker drift. Forsvarsbygg må planlegge for et endret klima for å sikre trygg utvikling og forvaltning av eksisterende og ny eiendom, bygg og anlegg.

I arbeid med utvikling av Forsvarets militære baser, lager Forsvarsbygg leirplaner som skal vise den overordnede strukturen for basen. I leirplaner utviklet fra 2023 er klima vurdert og hensyntatt i 38 prosent av planene.

Forsvarsbygg jobber for å sikre at Forsvaret har gode og langsiktige rammevilkår. Reguleringsplaner gir Forsvaret, kommuner og samfunnet et tydelig, forutsigbart og lovmessig rammeverk for hvordan militære områder kan utvikles, brukes og sikres.

Av Forsvarets basestruktur i langtidsplanen for Forsvaret 2025-2036, har 29 av lokasjonene reguleringsplan. Det er per 2025 21 prosent av reguleringsplanene som har risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse), som vurderer tilpasning til klimaendringer. ROS-analyse med vurdering av klimatilpasning ble et krav gjennom statlige planretningslinjer i 2018. Forsvarsbygg har en stor andel reguleringsplaner som er eldre enn dette. Hensynssoner i reguleringsplaner ivaretar naturverdier og forhold knyttet til naturrisiko. Ved naturkartlegginger utført fra 2024 er klimatilpasning et eget tema.

Soldaten trenger en leir.

MÅL

Vi har et helsefremmende og trygt arbeidsmiljø der personellet trives og presterer. Vi har relevant og fremtidsrettet kompetanse.

Indikator	Mål	Resultat
Overordnet kjønnsbalanse	40 %	40 %
Sykefravær	5 %	6,6 %
Skadestatistikk alvorlige fraværskader egne ansatte - H1	1,5	2,04
Skadestatistikk egne ansatte - H2	2,6	4,4
Skadestatistikk for egne ansatte - Nestenulykke	0,70	0,51
Læringsnotater av hendelser med høyt tapspotensiale	15	20
Kompetanseplaner gjennomført - egne ansatte utvalgte grupper	75 %	59 %

Overordnet kjønnsbalanse

Per 31. desember 2025 hadde Forsvarsbygg 2 264 ansatte: 975 kvinner og 1 463 menn. Dette tilsvarer 40 prosent kvinner og 60 prosent menn. Vi er oppmerksomme på at denne skjevheten kan påvirke mangfold og inkludering. I rekrutteringsarbeidet vurderer vi derfor målrettede tiltak for å øke kvinneandelen, særlig i stillingskategorier og nivåer der ubalansen er størst: Ledelse, ingeniør- og driftstillinger.

Sykefravær

Sykefraværet har vist en nedadgående trend gjennom 2025 i Forsvarsbygg. Selv om fraværet normalt øker i vintermånedene, viser kvartalstallene en stabil eller svakt fallende utvikling.

I Forsvarsbygg ble det totale sykefraværet redusert fra 7,8 prosent i februar til 6,6 prosent i desember 2025. For å sikre realistiske mål og tiltak opererer vi med to separate måltall:

Organisasjonen eksklusive renhold: Måltall 5 prosent.

Sykefravær per desember: 5 prosent.

Renhold: Måltall 10 prosent.

Sykefravær per desember: 13,6 prosent.

Todelingen er nødvendig fordi sykefraværet i renhold ligger betydelig høyere enn i øvrige deler av organisasjonen, i tråd med kjente bransjeutfordringer. Separate måltall gir et mer presist styringsgrunnlag.

Kvinner har høyere sykefravær enn menn: 9,9 prosent mot 4,5 prosent. Fraværet er høyest blant ansatte over 60 år, spesielt i fysisk krevende stillinger.

Skadestatistikker H1, H2 og nestenulykker

Forsvarsbygg skal være en helsefremmende og trygg arbeidsplass, som legger til rette for å unngå enhver alvorlig personskade, ulykke eller arbeidsrelatert sykdom. God rapporteringskultur, oppfølging og læring etter hendelser er nøkkelen til å forbedre HMS-resultatene. Vi jobber systematisk med å lære av hendelser og ivareta kontinuerlig forbedring. Fraværsskader og medisinske skader for egne ansatte ligger på samme nivå som i 2024. I alt syv rapporter utgjør alvorlige og svært alvorlige skader (risiko kategori 3-5). Skadefrekvensen for alvorlige hendelser utgjør 2,04 hendelser per 1 million arbeidstimer og 4,4 hendelser for medisinske skader per 1 million arbeidstimer. Rapportering av nestenulykker ligger på 51 prosent av totalen, en økning på to prosentpoeng fra 2024. Oppfølgingen av skader og nestenulykker er i 2025 tilpasset HMS-standarden innen EBA-virksomhet og har til hensikt å øke oppmerksomheten og innsats rettet inn mot våre mest alvorlige skader og hendelser. Det er gjennomført to interne granskninger i løpet av året for å følge opp de mest alvorlige skadene.

Ved gjennomføringen av et arbeidsoppdrag i skyte- og øvingsfelt inntraff en fatal arbeidsulykke med en av Forsvarsbyggs ansatte i mai 2025. En person døde som følge av en klemskade under utføringen av et oppdrag ved bruk av ATV i felt. Det ble

umiddelbart varslet om hendelsen og fulgte opp med videre tilkalling av nødetater og myndigheter. Politi, Havarikommisjon og Arbeidstilsynet var umiddelbart koblet på saken, og Forsvarsbygg var i tett dialog med Arbeidstilsynet i etterkant av ulykken for oppfølging rundt saken. Arbeidstilsynet rapporterte ingen brudd på regelverk som var nødvendig å følge opp med pålegg om retting. Med bakgrunn i alvorlighetsgraden i hendelsen iverksatte Forsvarsbygg interne granskinger. Formålet var å undersøke forholdene rundt ulykken og vurdere mulige svakheter og forbedringsmuligheter i gjeldende styringssystem. De interne granskningene har bidratt med å finne viktige tiltak for å unngå fremtidige ulykker av samme karakter og generelt styrke den interne varsling og beredskap. Forsvarsbygg avventer rapporten fra Statens Havarikommisjon med tilhørende tiltak.

Læringsnotater

Forsvarsbygg utarbeider læringsnotater etter alvorlige hendelser, ulykker og nestenulykker. Læringsnotatene er publisert på intranettet, og presenteres i relevante fora, prosjektmøter og HMS-utvalg gjennom året. Hensikten er å øke kunnskapen i organisasjonen og prosjektene for å unngå gjentakelser av ulykker og hendelser, og skape kontinuerlig forbedring. Det er i 2025 utarbeidet 20 læringsnotater fordelt på hendelser som gjelder egne ansatte og ansatte hos våre leverandører. Dette er en dobling sammenlignet med 2024.

Kompetanseplaner gjennomført

Kompetanseplanen *HMS for driftsteknikere* blir tildelt alle ansatte i denne stillingskategorien gjennom kompetansesystemet KompetanseWeb. Planen omfatter en rekke obligatoriske kurs og opplæringskrav, som er nødvendige for å ivareta forsvarlig og trygg drift. Flere av kravene har tidsbegrenset gyldighet og må derfor fornyes innen fastsatte intervaller.

Gjennomføringsgrad for kompetansekravene i planen for driftsteknikere er 59 prosent. Gjennomføringsgraden varierer betydelig mellom de tre regionene. Region øst har en gjennomføringsgrad på 82 prosent, region vest har 41 prosent og region nord har 51 prosent. Nye kompetanseplaner utvikles løpende basert på behov og nye krav. For tiden jobbes det med å utvikle kompetanseplaner tilpasset sikringsteknikere. Planene ferdigstilles og iverksettes i løpet 2026.

MÅL

Vi utfordrer leverandørene våre slik at vi driver fram bærekraftige løsninger.

Vi jobber risikobasert med oppfølging og kontroll for å ivareta arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter i leverandørkjeder.

Indikator	Mål	Resultat
Andel passeringer med gyldige HMS-kort	80 %	67 %
Gjennomsnittlig andel faglærte	50 %	52 %
Gjennomsnittlig andel lærlinger	10 %	14 %
Andel fullførte innregistreringsprosesser i bygge- og anleggsprosjekter	90 %	74 %
Andel læringsnotater etter alvorlige personskader på byggeplass	90 %	58 %
Andel anskaffelser som omfatter høyrisikoprodukter som utløste en handlingsplan for oppfølging av etisk handel	20 %	9 %

For å sikre seriøse leverandørkjeder og hindre arbeidslivskriminalitet, holder Forsvarsbygg oversikt over leverandører og mannskap i bygge- og anleggsprosjekter, og om disse oppfyller krav som er stilt i regelverk og kontrakt. Det stilles krav i forskrift om at alle arbeidstakere skal ha HMS-kort. I 2025 var det kun 67 prosent av arbeidstakerne på våre arbeidsplasser som registrerte seg inn med HMS-kort. Tallene viser at Forsvarsbygg må forbedre innregistreringen på bygge- og anleggs-plasser. Innregistrering innebærer en vurdering av skatte- og avgiftsopplysninger, arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår og eventuelt tidligere erfaringer og informasjon i StartBANK. Innregistreringsprosessen er obligatorisk og gjør det mulig å lukke avvik på et tidlig tidspunkt, og eventuelt kreve utskiftning av useriøse under-entreprenører. Den gir også en indikasjon på hvilke kontrakter som bør prioriteres for oppfølging og kontroll av lønns- og arbeidsvilkår.

Prosjektene måles på gjennomsnittlig bruk av faglærte og lærlinger. Tallene indikerer at kravene etterleves, og at Forsvarsbygg bidrar positivt til oppnåelse av det overordnede samfunns målet om økt bruk av faglærte og lærlinger i bygge- og anleggsbransjen.

I 2025 prioriterte Forsvarsbygg grundig oppfølging av leverandørkjeder av blant annet stålprodukter og solceller i tett samarbeid med kontraktspart. Erfaringen var at oppfølging ofte er ressurskrevende og må gjennomføres over en lengre periode for å gi positiv effekt. Til tross for dette hadde flere av underleverandørene kartlagt sine leverandørkjeder, iverksatt tredjepartsgodkjenning av fabrikker og gjennomført stedlige kontroller der sammenstilling av produktene foregår. Forsvarsbygg fikk også bekreftelse på at leverandørkjedene ikke strakk seg til Xinjiang-provinsen i Kina, der det har vært påvist grove brudd på menneskerettighetene til arbeidstakere. Dette viser betydningen av samhandling med leverandørene og at arbeidet med etisk handel og ivaretagelse av menneskerettigheter bør ha et langsiktig perspektiv.

Forsvarsbygg er opptatt av å legge til rette for kontinuerlig forbedring og læring av alvorlige hendelser som skjer på våre byggeplasser. Forsvarsbygg gikk i 2025 bort fra å beregne H-verdier for skader registrert hos leverandører. Vi har definert nytt mål for 2026 for læring av alvorlige hendelser og personskader som skjer ved våre byggeplasser. Målet er at det skal dokumenteres læring for 90 prosent av alvorlige personskader med faktisk og potensielt skadeomfang (risiko kat. 3–5). Resultater for 2025 viser at det totalt ble utarbeidet læringsnotater i 58 prosent av tilfellene. Målet blir ikke fullt operasjonalisert før i 2026.

MÅL

Vi tar myndighetsansvaret på alvor, samarbeider for lokal verdiskaping og utvikling og jobber for at vår samlede påvirkning på lokalsamfunnene vi opererer i er positiv.

Indikator	Mål	Resultat
Tillit fra lokalt regionalt og nasjonalt leverandørmarked	>4	4,3
Andel omsetning små og mellomstore bedrifter i porteføljen	50 %	52 %

Forsvarsbygg har en av landets største eiendomsporteføljer med spredning over hele Norge. I vårt daglige virke er vi helt avhengig av alle typer leverandører: Lokale, regionale og nasjonale og små, mellomstore og store bedrifter. For enkelte lokasjoner er det stor gjensidig avhengighet mellom Forsvarsbygg og leverandørmarkedet og vi måler derfor andel omsetning små og mellomstore bedrifter i porteføljen. Her ligger vi på 52 prosent, som er over måltallet på 50 prosent. Vi måler også tillit fra leverandørmarkedet gjennom egne undersøkelser. Her viser resultatet at vi ligger over vårt måltall.

For å bidra til verdiskaping og utvikling jobber vi aktivt med leverandørmarkedet:

- Deltakelse på relevante aktiviteter, som byggebørser og andre bygg og anleggsrelaterte arrangementer i regi av lokale næringsforeninger og bransjeforeninger for å informere om vår aktivitet og kommende prosjekter.

- Egne lokale, regionale og nasjonale arrangement for å informere om ulike tema og satsningsområder.
- Samarbeid med og deltakelse i utvalgte prosjekt, som for eksempel satsing på leverandørutvikling Finnmark, i regi av Finnmark fylkeskommune.
- Kompetansehevingstiltak for å sikre at små og mellomstore bedrifter forstår regelverk for offentlige anskaffelser og sikkerhetskravene som følger med å være leverandør til forsvarssektoren.
- Markedsanalyser for å sikre riktig inndeling av kontrakter, avhengig av markedets kapasitet og størrelse.
- Markedsdialog for å innhente informasjon fra markedet før kunngjøring av konkurranse.
- Egne nyhetsbrev for leverandører.

MÅL

Vi oppnår styrket totalforsvar gjennom leverandørutvikling og -samhandling. Vi jobber med integritet og forebygger korrupsjon og andre misligheter.

Indikator	Mål	Resultat
Ledere og utvalgte ansatte gjennomgår etisk dilemmatrening og kompetanseheving	90 %	77 %
Antall ansatte som har registrert eierskap og deltakelse i private foretak	100	100
Antall registreringer av deling av innsideinformasjon	30	28

Ansvarlig virksomhetsstyring er tema i opplæringen av nyansatte og i utviklingen av et prosessorientert Forsvarsbygg. I løpet av 2025 er kjerneprosessene kartlagt, og det er lagt vekt på å synliggjøre steg som involverer internkontrollaktivitet. Arbeidet er ikke i mål og vil fortsette i 2026.

På samme måte som prosessene skal vise vei for intern deling av roller, ansvar og myndighet, har Forsvarsbygg lagt stor innsats i dialog med leverandørmarkedet. I tillegg til å sikre konkurranse om oppdragene, er et viktig formål å forberede leverandørene på hva Forsvarsbygg som offentlig oppdragsgiver i forsvarssektoren stiller krav til. Dette bidrar til å skape forutsigbarhet og understøtte samhandlingen med leverandørene.

Inhabilitet, interessekonflikter, markedsmissbruk og innsidehandel er tett forbundet med risikoen for korrupsjon og andre misligheter.

For å redusere risiko, har Forsvarsbygg implementert løsninger for registrering av bierverv og eierskap til verdipapirer samt registrering av tilgang til markedssensitiv innsideinformasjon. Det er også gjennomført intern opplæring om korrupsjonsrisiko i forsvars- og sikkerhetsanskaffelser. Denne kategorien av anskaffelser vurderes som særlig utsatt siden de er unntatt fra alminnelige regler om åpenhet, konkurranse, offentlighet og likebehandling av tilbydere.

Tiltakene har ført til en mer åpen og aktiv dialog om hvilken betydning private interesser har for arbeid med anskaffelser og kontrakter. Mange medarbeidere ber om bistand til vurdering av egen habilitet, noe som tyder på at tiltakene har hatt en bevisstgjørende effekt og at de styrker evnen til forebygging av korrupsjon og misligheter.

I 2025 etablerte Forsvarsbygg en prosedyre for risikostyring av globale leverandør- og verdikjeder. Prosedyren legger til rette for at det gjøres tilstrekkelige tiltak for å hindre at fremmed etterretning får tilgang til våre verdier gjennom anskaffelser og kontrakter. Implementering av prosedyren vil skje i 2026.

3

DEL 3

Fokus fremover

LÆRING FOR ØKT SIKKERHET

For å lære mer etter alvorlige hendelser, ulykker og nestenulykker analyseres og diskuteres de bakenforliggende årsakene i læringsnotater. Dette øker kunnskapen og reduserer faren for at det samme skjer igjen.

Klima og miljø (E)

Forsvarsbygg skal følge opp ambisjonen i forsvarssektorens langtidsplan om økt standardisering, bedre utnyttelse av eiendomsmassen og høy vektlegging av klima- og miljøhensyn i utvikling og forvaltning av bygg og anlegg. Vi skal følge mål om økt bruk av utslippsfrie løsninger i utbyggingsprosjekter, styrket av insentiver og krav i anskaffelser. I tillegg skal vi etablere digitale systemer for miljø- og klimagassoppfølging ved å øke bruken av LCA og klimagassbudsjett. Vi skal også utvikle sirkulære løsninger og fremme gjenbruk gjennom økt bruk av digitale løsninger i pilotprosjekter.

Fremover vil vi fortsette arbeidet med energisikkerhet gjennom implementering av energiplanene for robust forsyning i langtidsplanens utviklingsprosjekter. Vi vil fortsette digitaliseringen av vår energioppfølging samt utviklingen av nye løsninger for produksjon, bruk og lagring av egenprodusert energi.

Forsvarsbygg skal videreutvikle en helhetlig og prioritert plan for festningsverkene, og rapportere på status i henhold til føringer, prioriteringer og ressurseffektiv forvaltning. Her inngår tilrettelegging for økt biomangfold på lokasjoner og festninger, samt styrking av kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold og grønne verdier.

Vi skal utrede behov for klimatilpasning for forsvarssektorens arealer og øke kompetansen internt i Forsvarsbygg. Gjennom modellering av scenarier på utvalgte lokaliteter skal vi få mer detaljert informasjon om påvirkning fra et endret klima. Påvirkning av klimaendringer må være en del av beredskapsplanleggingen og miljø må inngå i planverket.

Sosiale forhold (S)

I 2026 gjennomfører Forsvarsbygg en egen satsning på medarbeiderskap. Formålet er å styrke og videreutvikle en sunn og robust organisasjonskultur preget av Forsvarsbyggs verdier – tillit, ansvar, innsikt og integritet. Utviklingsarbeidet skal fremme medarbeidernes engasjement, arbeidsglede, ansvarsfølelse og evne til samarbeid mot felles mål. Programmet utforsker temaer knyttet til sosial bærekraft, herunder det gode medarbeiderskapet, jobbengasjement, job crafting (å forme egen jobb), kommunikasjon, samarbeid, tilbakemeldingskultur og psykologisk trygghet – alt med utgangspunkt i følgende medarbeiderskapsdimensjoner:

- hvordan vi løser våre egne arbeidsoppgaver
- hvordan vi bidrar til kollegene og arbeidsmiljøet
- hvordan vi forholder oss til virksomheten som helhet

Forsvarsbygg skal forbedre forebyggende kontroller, som hindrer useriøse aktører fra å delta i våre bygge- og anleggsprosjekter. Dette innebærer at vi i større grad skal ansvarliggjøre våre kontraktsparter til å følge opp seriositetskravene hos sine underentreprenører. På denne måten ivaretas tryggheten og rettighetene til arbeidstakerne i hele leverandørkjeden, også i de ytre leverandørleddene der risikoen for arbeidslivskriminalitet erfaringsmessig er høyest.

Tettere oppfølging av leverandørkjeden til kritiske komponenter og høyrisiko-produkter vil også være mer aktuelt fremover. Det har til nå vært mye fokus på leverandørenes redegjørelser etter åpenhetsloven. Vi må derfor følge opp innholdet i disse og sørge for at kontraktkravene til Forsvarsbygg gjøres gjeldende nedover i leverandørkjeden. På den måten sikrer vi adgangen til å gjennomføre konkrete kontroller også utenfor Norge.

Ansvarlig virksomhetsstyring (G)

Forsvarsbygg vil i 2026 fortsette arbeidet med å implementere den nye virksomhetsstrategien i Forsvarsbygg. Koordinering av satsingsområdene skal bidra til nytenkning, synergieffekter og robuste og ressurseffektive løsninger. Digital transformasjon skal være et strategisk virkemiddel i bærekraftsarbeidet.

Vi skal utnytte muligheter som skapes gjennom utlysninger fra Forskningsrådet og andre nasjonale og internasjonale ordninger og virkemidler for finansiering av FoU-aktivitet og søke nye samarbeidsmuligheter. Forsvarsbygg skal bidra til å etablere en forbedret innretning på innovasjonsarbeidet, basert på konklusjonene i pågående utredninger (F25 FoU og innovasjon).

I 2025 ble det slått fast at Forsvarsbygg ikke har tilfredsstillende kontroll på bruken av rammeavtaler, og det ble avdekket vesentlig overforbruk på fire rammeavtaler. I 2026 vil arbeid med forbedringstiltak, internkontroll og etterlevelse som hindrer tilsvarende situasjoner prioriteres høyt. I arbeidet vil vi gjennomgå styring, prosedyrer, praksis, roller, ansvar og kontrollaktiviteter, og iverksette nødvendige endringer og forbedringer.

Risikostyring av globale leverandør- og verdikjeder vil få høyere prioritet i tiden fremover. Innsikt i eierskapet til våre leverandører har betydning for antikorrupsjonsarbeid og for nasjonal sikkerhet. Dette gjelder anskaffelser i Norge og de vi gjennomfører i forbindelse med utenlandsoppdrag.

2026 blir også det første året der Forsvarsbygg gjennomfører en gjennomgang med ledelsen som dekker alle bærekraftsaspektene. Målet er å gi forankring og driv til arbeid med bærekraftsmålene. Parallelt vil ledelsen få innsikt i totaliteten av revisjons- og internkontrolltiltak, som vi synliggjør ved hjelp av forbedrede digitale løsninger.

FORSVARSBYGG

Vi bygger
FORSVARSEVNE
hver dag

Besøksadresse

Grev Wedels plass 5
0151 Oslo

Postadresse

Postboks 405 Sentrum
0103 Oslo

Kontakt oss

+47 468 70 400
servicesenter@forsvarsbygg.no

forsvarsbygg.no